

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 24 september 2024

Onderwerp: Herstructurering Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InWest

Kenmerk: 1529548 / 2315958

Bijlagen:

1. Inleiding

Op 1 oktober 2021 is de Noord-Hollandse Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InWest (InWest-groep) van start gegaan. De provincie is aandeelhouder met een kapitaalinleg van € 40 miljoen. De InWest-groep bestaat uit InWest Regio B.V., InWest Transitiefonds B.V., ROM InWest B.V. en InWest MKB-fonds B.V. (zie figuur 1.1). Uw Staten hebben op 28 juni 2021 ingestemd met de oprichting van deze InWest-groep en de deelneming van de provincie als aandeelhouder in de InWest Regio B.V. Het doel van de InWest-groep was om met andere overheden te werken aan de transitieopgaven in de economie en een duurzaam herstel uit de coronacrisis te bevorderen. Hierbij is het Transitiefonds gericht op investeringen in de energie-, circulaire-, voedsel- en digitale transitie. Het MKB-fonds is gericht op groei en innovatie van het Noord-Hollandse MKB. ROM InWest is wat betreft personeel en administratie de centrale holding en verleent hiervoor diensten aan de andere BV's,

Inmiddels is InWest-groep bijna 3 jaar actief en hebben er 12 investeringen plaatsgevonden, worden start-ups geholpen in hun ontwikkeling en levert de InWest-groep haar bijdrage aan het 'ecosysteem' van economische instrumenten, met onder meer Innovatiefonds Noord-Holland (INH), PIM Noord-Holland, GO!-NH, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Amsterdam in Business en de Amsterdam Economic Board. De wisselwerking tussen de 2 fondsen van de InWest-groep verloopt goed. Ook heeft de ROM InWest inmiddels de Corona Overbruggingsleningfaciliteit (COL) overgenomen van INH en voeren zij het beheer uit voor het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland PDENH, waarvan de provincie nog steeds 100% eigenaar is.

Organisatorisch gezien is de afgelopen jaren echter gebleken dat binnen de InWest-groep een aanpassing in de structuur wenselijk is. De huidige structuur zorgt voor een tweetal complicaties, namelijk:

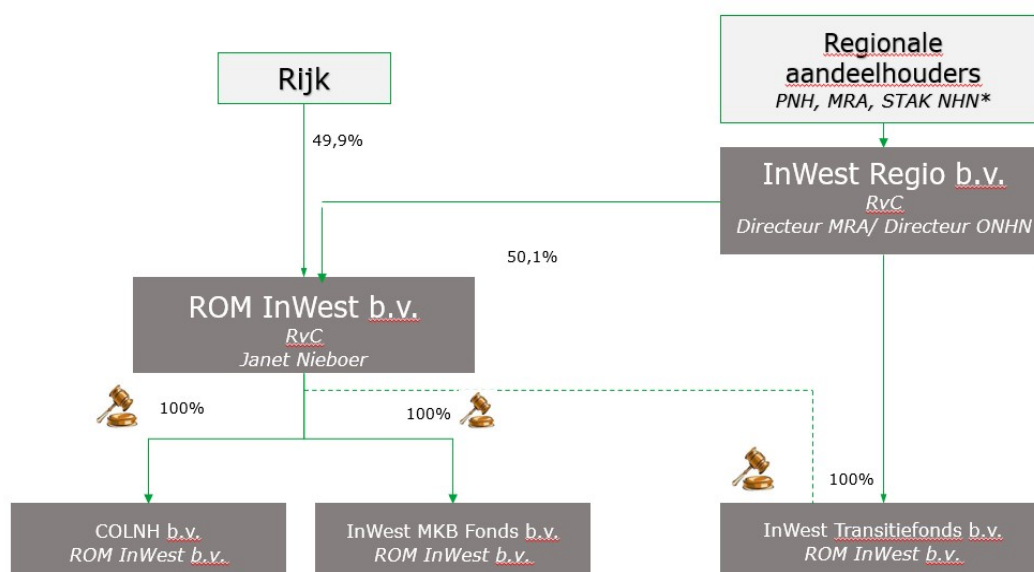
- Er is geen fiscale eenheid op de BTW mogelijk tussen ROM InWest enerzijds en InWest Regio en het Transitiefonds anderzijds. Dit betekent dat er over de diensten die ROM InWest aan deze 2 B.V.'s levert BTW moet worden afgedragen. Over een periode van 15 jaar zal dit bedrag op kunnen lopen tot circa €5,2 miljoen. Dit zijn middelen die dan niet ingezet kunnen worden om de inhoudelijke doelstellingen van de ROM te behalen;
- De huidige structuur zorgt voor een verzwaring van de bestuurlijke en administratieve last. Dit komt vooral doordat er voor InWest Regio en ROM InWest verschillende bestuurders zijn aangesteld.

Om dit op te lossen ligt er nu een technisch voorstel om de structuur van de InWest-groep aan te passen. Dit voorstel houdt onder meer in dat de aandeelhouders van InWest Regio – de provincie en betrokken gemeenten – de aandelen die InWest Regio houdt in ROM InWest overnemen. Waar de aandeelhouders van InWest Regio op dit moment nog indirect aandeelhouder zijn in ROM InWest worden zij na effectuering van deze herstructurering direct aandeelhouder in ROM InWest. Er is hierbij geen sprake van nieuwe aandelen of kapitaalleg. Formeel gezien gaat het dan wel om een nieuwe deelneming.

In deze voordracht worden de achtergrond en het voorstel voor de oplossing verder toegelicht en leggen we het langs de kaders voor provinciale deelnemingen.

Achtergrond – de ROM InWest is op dit moment geen fiscale eenheid

De huidige structuur van de InWest-groep is uitgebeeld in onderstaand figuur 1.1. Hiervoor is gekozen omdat er een splitsing moest komen tussen het Transitiefonds en het MKB-fonds. Net als in andere provincies participeert het Rijk niet in fondsen zoals het Transitiefonds en richt zij zich op de meer algemene (innovatie) MKB-fondsen. Deze beleidslijn is terug te vinden in de aandeelhoudersinstructie van het ministerie van Financiën. Daarnaast was het Rijk in 2021 van mening dat het onwenselijk was om met alle regionale aandeelhouders in een aandeelhoudersvergadering te participeren. Zoals in figuur 1.1. te zien is zijn de regionale deelnemers aandeelhouder in InWest Regio. InWest Regio zelf is vervolgens 100% aandeelhouder in het Transitiefonds en voor 50,1% in ROM InWest waarvan de overige 49,9% in het bezit is van het Rijk.

Figuur 1.1. Huidige structuur InWest-groep¹

Voor de InWest-groep heeft de Belastinginspecteur in 2023 gekeken naar de structuur (figuur 1.1), de statuten van de verschillende B.V.'s, de bestuursovereenkomsten en andere onderliggende stukken zoals het investeringsreglement. De Belastinginspecteur beoordeelt aan de hand van een drietal verwevenheden of er sprake kan zijn van een fiscale eenheid tussen B.V.'s. Het gaat hierbij om financiële, organisatorische en economische verwevenheid. Bij de InWest-groep is er volgens de Belastinginspecteur op dit moment geen of onvoldoende sprake van financiële en organisatorische verwevenheid tussen ROM InWest enerzijds en InWest Regio en het Transitiefonds anderzijds.

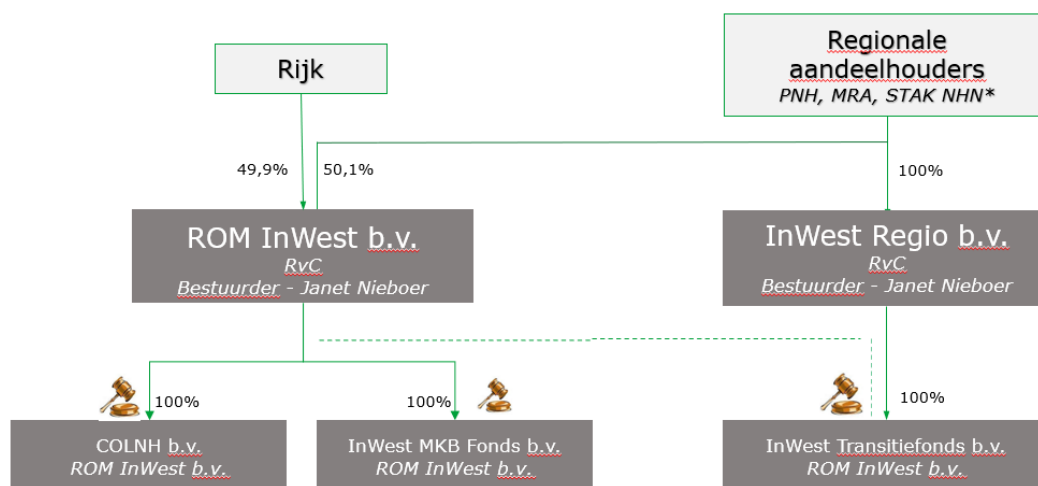
Herstructurering InWest-groep als oplossing

De voorgestelde herstructurering moet een oplossing bieden om tot een fiscale eenheid te komen voor de InWest-groep. Dit is fiscaal gedreven en technisch van aard, en leidt tot een besparing van circa € 5,2 miljoen aan publieke middelen. Beleidsinhoudelijk zijn er geen veranderingen en blijven de uitgangspunten zoals die bij de oprichting zijn geformuleerd gelijk.

De voorgestelde oplossing heeft als uitgangspunt dat de regionale aandeelhouders straks ook direct aandeelhouder zijn in ROM InWest en dat de aandeelhoudersrelatie tussen InWest Regio en ROM InWest verdwijnt, omdat InWest Regio in de nieuwe situatie straks geen aandelen meer heeft in ROM InWest. InWest Regio blijft bestaan voor de regionale aandeelhouders om het Transitiefonds te beheren. Ook zouden in de toekomst eventueel andere of nieuwe regionale fondsen in InWest Regio geplaatst kunnen worden.

¹ *) in het organogram: STAK = Stichting administratiekantoor. Via deze STAK zijn de aandeelhouders uit Noord-Holland Noord vertegenwoordigd in de ROM.

Het Rijk heeft het bezwaar tegen deze constructie – er komen straks veel meer (kleine) aandeelhouders in InWest naast het Rijk – laten varen. De tweede verandering is dat InWest Regio hetzelfde bestuur krijgt als ROM InWest, waardoor ook de gewenste bestuurlijke vereenvoudiging wordt gerealiseerd. Als de aandeelhouders hiermee instemmen dan komt de structuur van de InWest-groep eruit te zien zoals weergegeven is in figuur 1.2.

Figuur 1.2 Voorgestelde Structuur InWest-groep

De ROM Utrecht Region heeft een vergelijkbare structuur en de Belastinginspecteur heeft aangegeven dat zij wel een fiscale eenheid hebben gerealiseerd tussen de verschillende B.V.'s. Met de gekozen structuur zal de InWest-groep voldoen aan de voorwaarden van financiële en organisatorische verwevenheid.

Gevolgen voor de provincie

Beleidsinhoudelijk verandert er voor de provincie niets aan de relatie die zij heeft met de InWest-groep. Ook financieel verandert er niets. De provincie heeft reeds een kapitaalkrediet van € 40 miljoen ter beschikking gesteld aan de InWest groep (via InWest Regio) en dat blijft zo. Gevolg is wel dat de provincie er een nieuwe verbonden partij bij krijgt. De provincie wordt immers aandeelhouder in ROM InWest. Vandaar dat deze voordracht bij uw Staten voorligt om uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Hieronder bij paragraaf 2 *Doelstellingen en evaluatiecriteria* vindt u dan ook een toelichting op de door u vastgestelde criteria uit de Kadernota Verbonden Partijen 2020.

De regionale aandeelhouders blijven gezamenlijk in het bezit van 50,1% van de aandelen in ROM InWest, alleen worden deze naar rato van ingebracht kapitaal verdeeld over de regionale aandeelhouders. De provincie houdt daarmee straks 16,66% van de aandelen in ROM InWest. Dit komt neer op een totale kapitaalbijdrage van € 3.826.623,77.

De provincie had al via InWest Regio € 3.816.628,76 aan agio gestort in InWest B.V. en daarmee de aandelen volgestort. Dat verandert niet met deze transactie. In het besluit onderaan deze voordracht is de nominale waarde van het aandelenbelang opgenomen om duidelijk te maken

hoe groot het belang van de provincie zal zijn in ROM InWest. Er is geen aanvullende storting nodig vanuit de regionale aandeelhouders. Het is een notariële handeling met gesloten beurzen.

Met het verkrijgen van 16,66 % van de aandelen in ROM InWest treedt de provincie toe in een bestaande B.V. die zij al goed kent. Via onze verbonden partij InWest Regio zijn we al direct betrokken bij de ROM InWest, bijvoorbeeld bij de benoeming van de directeur en de leden van de RvC van ROM InWest. Ook stellen wij de jaarrekening vast en verlenen decharge aan het bestuur en de RvC.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Voor het verwerven van een aandelenbelang in een vennootschap dient op grond van de provinciale Kadernota Verbonden Partijen 2020 aan de volgende 7 criteria te worden voldaan:

1. Er dient sprake te zijn van een publiek belang
2. Het publieke belang dient vertaald te zijn in duidelijke beleidsdoelstellingen
3. Er moet een afweging plaatsvinden van mogelijke instrumenten, waaruit blijkt dat het instrument van een deelneming het beste bijdraagt aan realisatie van de beleidsdoelstellingen.
4. Er wordt een duidelijke strategie voor de aansturing van de deelneming vastgesteld.
5. Er moet expliciet een exit-strategie worden geformuleerd met de voorwaarden waaronder de provincie kan stoppen met de deelneming.
6. Er wordt gestreefd naar een passend rendement.
7. De risico's van de deelneming worden vooraf in kaart gebracht en periodiek gemonitord.

Aangezien het om een technische wijziging gaat, maar formeel gezien een nieuwe deelneming betreft, is de volgende afweging aan de hand van deze criteria van toepassing.

Ad. 1. Er dient sprake te zijn van een publiek belang

De bepalingen voor het publiek belang waren bij de oprichting van InWest Regio en de InWest-groep in zijn geheel gericht op:

- Vergroting van welvaart en welzijn door economische groei;
- Versnelling van de energietransitie;
- Kansen bieden aan het Noord-Hollandse bedrijfsleven om de eerste periode van innovatie door te komen.

Deze bepalingen zijn nu ten aanzien van ROM InWest niet anders dan bij de toetreding van de provincie tot InWest Regio. De doelstellingen, investeringsrichtlijnen en het Meerjarenprogramma van de ROM als geheel blijven ongewijzigd. Daarmee blijven de publieke belangen die bij de oprichting in 2021 voor de provincie golden onverkort overeind.

Zie voor een overzicht van die belangen de voordracht in uw Staten van 28 juni 2021 (kenmerk 8302988).

De structuurwijziging en daarmee de deelname van de provincie in ROM InWest levert een fiscale besparing van circa €5,2 miljoen over een periode van 15 jaar op. Deze middelen kunnen besteed worden aan de onder Ad. 2 genoemde beleidsdoelstellingen en dragen zo direct bij aan het publieke belang.

Ad. 2. Het publieke belang dient vertaald te zijn in duidelijke beleidsdoelstellingen

De beleidsdoelstellingen zijn bij de oprichting van de InWest-groep vertaald zoals hierboven beschreven. Na het besluit van uw Staten in 2021 tot het aangaan van deze deelneming zijn de maatschappelijke doelen die de provincie met deelname aan de ROM heeft, ongewijzigd. Dit geldt ook voor de doelen van de ROM zelf.

Ad. 3. Afweging van mogelijke instrumenten

De afweging om in de nieuwe structuur deel te nemen aan ROM InWest is beleidsinhoudelijk niet anders dan bij de genomen beslissing om deel te nemen in InWest Regio. Een keuze voor een subsidie of een lening was en is niet voordelig doordat de provincie bij die instrumenten minder zeggenschap en dus invloed heeft op de B.V. Ook zijn de criteria rondom staatsteun strenger bij het verstrekken van een lening of een subsidie dan bij het verstrekken van risicokapitaal via een deelneming.

Met deze herstructurering wordt daar nog een verbeterslag in gemaakt. Doordat de provincie direct aandeelhouder wordt in ROM InWest is er sprake van directe zeggenschap binnen de B.V. in plaats van zeggenschap zoals nu via InWest Regio. Hierdoor is het voor de provincie mogelijk om direct haar eigen belang naar voren te brengen tijdens de aandeelhoudersvergadering.

Ad. 4. Er wordt een duidelijke strategie voor de aansturing van de deelneming vastgesteld

De provincie is samen met een aantal Noord-Hollandse gemeenten aandeelhouder in InWest Regio B.V. Met deze structuurverandering zullen de provincie en deze gemeenten ook aandeelhouder worden in ROM InWest B.V. Hiermee nemen zij het aandelenpakket over van InWest Regio in deze deelneming, naar rato van de kapitaalinleg in 2021. De regionale aandeelhouders worden zo samen met het Rijk direct aandeelhouder in ROM InWest. De statuten en bestuursovereenkomsten voor de beide holdings, die de tezamen de ROM vormen, zijn hiertoe aangepast.

Ad. 5. Er moet expliciet een exit-strategie worden vastgesteld

Over de exit-strategie – de mogelijkheid om het aandelenbelang in de ROM InWest B.V. te verkopen aan een derde of aan andere aandeelhouders – is bij oprichting van de ROM in 2021 afgesproken dat aandelen eerst moeten worden aangeboden aan andere aandeelhouders. Als die niet willen overnemen is overdracht aan een derde mogelijk.

Daarnaast is in de Bestuursovereenkomst ROM InWest B.V. opgenomen dat elke aandeelhouder het recht heeft de bestuursovereenkomst op te zeggen binnen 3 maanden na een periodieke evaluatie. Met de structuurwijziging verandert niets aan de bestaande exit-strategie.

De voorwaarden voor verkoop van aandelen en het opzeggen van de Bestuursovereenkomst voor ROM InWest zijn gelijk aan die van InWest Regio uit 2021.

Ad. 6. Er wordt gestreefd naar een passend rendement

De nu voorliggende herstructurering heeft geen effect op de eerder gemaakte afspraken omtrent rendement en de financiering van de fondsen en de kosten die zij maken. Dankzij de herstructurering wordt voorkomen dat er een extra kostenpost ontstaat van circa € 5,2 miljoen. Middelen die daardoor ten goede kunnen komen aan de onder 1. en 2. beschreven doelstellingen.

De volgende uitgangspunten blijven daarmee in stand:

- Het MKB- en het Transitiefonds zijn 100% revolverend
- Het financiële rendement moet de kosten van het beheer van de fondsen dekken

Ad. 7. Risico's worden vooraf in kaart gebracht en periodiek gemonitord

De kaders voor de investeringen vanuit de beide fondsen zijn bij oprichting in 2021 vastgelegd in de investeringsreglementen. De investeringen uit beide fondsen worden gedaan door de fondsmanagers.

Voor de provincie zijn de risico's vanaf het moment van toetreding ingeschat op maximaal 30% van het ingelegde kapitaal. Dit komt neer op maximaal € 12 miljoen. Dit risico is in het weerstandsvermogen opgenomen en wordt minimaal jaarlijks gemonitord. Het deelnemen in ROM InWest verandert niets aan bovenstaand profiel en de risicoreservering met betrekking tot het benodigde weerstandsvermogen.

3. Financiering, communicatie en inwonersparticipatie

De voorgestelde structuurwijziging heeft geen financiële gevolgen voor de provincie. Er zijn geen wijzigingen ten opzichte de gedane inbreng van €40 miljoen. De bijdrage aan de exploitatiekosten van de InWest-groep loopt via het bestaande budget van het Platform Economie van de Metropool Regio Amsterdam (MRA), bijdragen van de gemeenten in Noord-Holland Noord en een jaarlijkse bijdrage van het ministerie van EZ. De bijdrage van de provincie hieraan maakt onderdeel uit van de vaste bijdrage aan de MRA.

4. Proces en procedure

Na het vernemen van uw wensen en bedenkingen bij het voorgenomen besluit zullen wij een besluit nemen over het aangaan van de deelneming ROM InWest B.V. Voor de inwerkingtreding van de nieuwe structuur wordt door de aandeelhouders een aantal documenten ondertekend:

- Wijzigingsovereenkomsten voor de Bestuursovereenkomsten ROM InWest en InWest Regio (worden aangegaan door ons college na de wensen en bedenkingen)
- Akte van Statutenwijziging InWest Regio – zie bijlage
- Akte van Statutenwijziging ROM InWest – zie bijlage

- Akte van verkoop en levering aandelen ROM InWest – zie bijlage

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 62-2024

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 24 september 2024;

gelet op de bepalingen in de Kadernota Verbonden Partijen 2020 aangaande provinciale deelnemingen,

besluiten:

1. Kennis te nemen van het voornemen van Gedeputeerde Staten om een aandelenbelang van € 9.995,76 te nemen in ROM InWest B.V. door de overdracht van de aandelen gehouden door InWest Regio B.V. in ROM InWest B.V. en vast te stellen dat Provinciale Staten hiermee in staat zijn gesteld wensen en bedenkingen te uiten.

Haarlem, 11 november 2024

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,